

Obsah:	str. 1
Cíl práce:	str. 1
Úvod:	str. 1
Poklady školní sbírky:	str. 2
Paleontologický výlet:	str. 3
Určování zkamenělin:	str. 4
Galerie našich úlovků:	str. 5
Závěr:	str. 5
Literatura	str. 5

Žacléřsko v dávné historii:
Žacléřsko je bohatým nalezištěm zkamenělin z doby Karbonu, to se ještě oblast Žacléřska nacházela na rovníku. Díky tomu se zde nacházejí otisky rostlin z tropických bažin. Celkový ráz těchto porostů určovaly rostliny cévnaté výtrusné, stromovité plavuně, které dosahovaly výšky až 30 m, dále přesličky a kapradiny. (Habětín, 1981) Se zkamenělinami se díky zdejším uhelným dolům setkal snad skoro každý. Doly jsou sice již přes 20 let zavřené a haldy rekultivované, ale zkameněliny se stále ještě najít dají. Kromě toho skoro každý z nás má dědečka nebo některého jiného příbuzného, který na dolech pracoval, a tak jsou místní zkameněliny ozdobou řady žacléřských domácností.

Cíl práce
V rámci práce na miniprojektu Vývoj organismů na zemi jsme si dali dva cíle. Prvním z nich bylo seznámení s prehistorickými zvířaty a rostlinami jejichž zkameněliny jsou ve sbírkách naší školy. Druhým cílem bylo vypravit se do terénu a pokusit se nějaké zkameněliny najít.

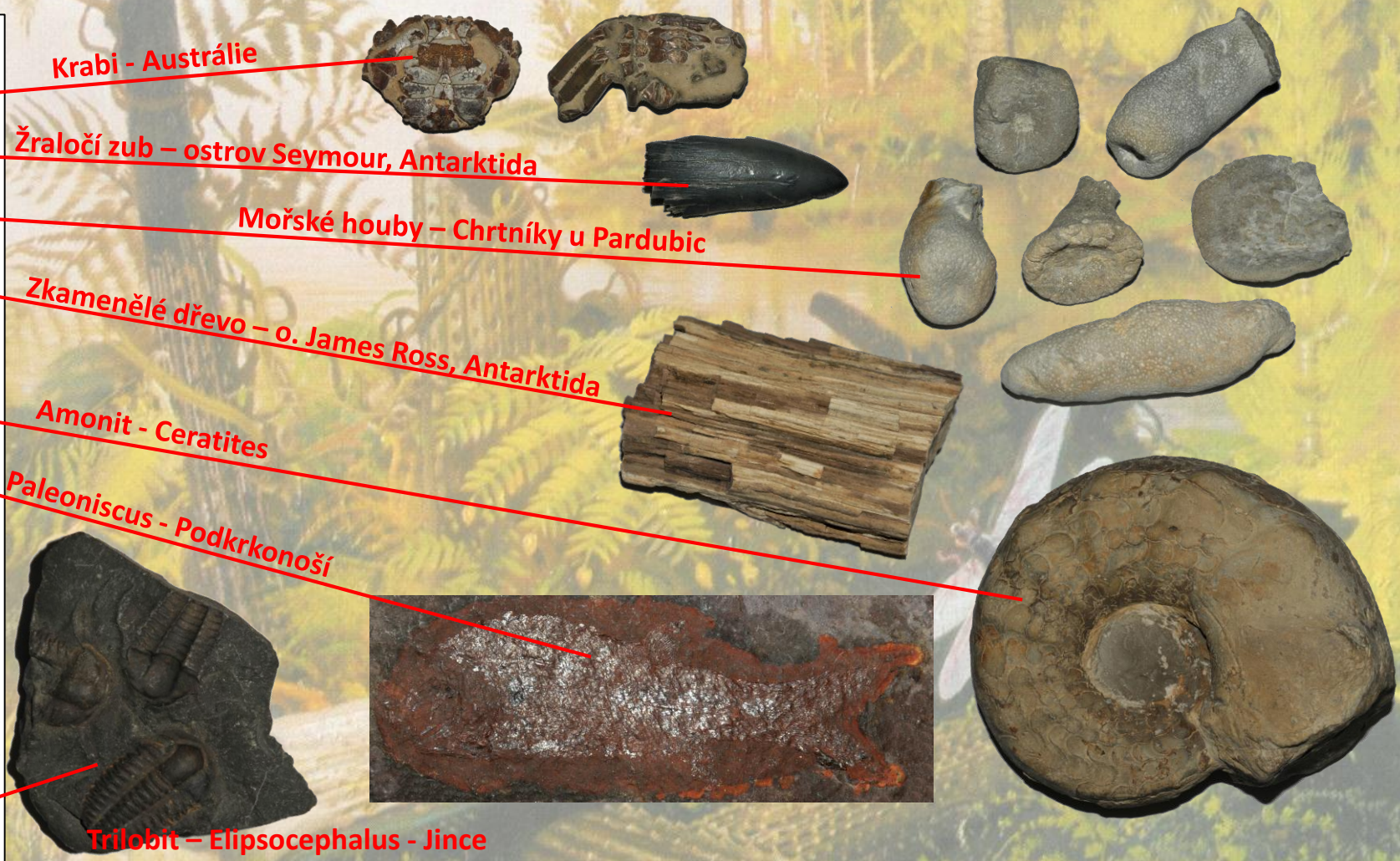
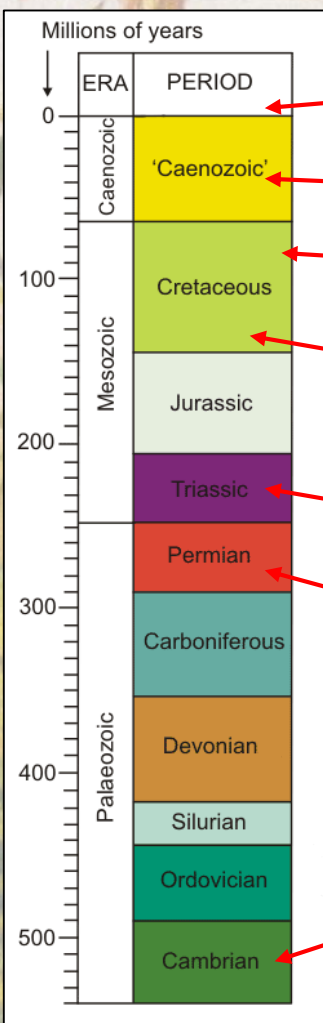


Žacléřské doly v polovině 20. století

Vývoj organismů na Zemi

Poklady školní sbírky:

Nejprve jsme se seznámili s geologickým časem a s časovou osou vývoje života na Zemi. Ukázali jsme si to na zkamenělinách ze školní sbírky. Některé pocházejí z počátku prvohor a ty nejmladší jsou staré jen pár tisíc let.



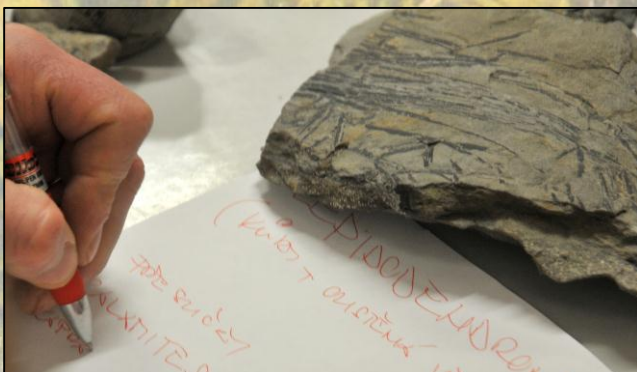
Paleontologický výlet

14.1. jsme si udělali výlet na nedalekou Žacléřskou šachtu. Ráno v 8h jsme vyšli od školy a v půl 9 jsme už byli na šachtě. Tam na nás čekal technik, který nás zavedl do stroje, kde byly vystaveny různé fotografie, dokumenty z historie těžby a zkameněliny. Vyprávěl nám o tom jak to na šachtě dřív chodilo. Všechno jsme si prohlédli a pan učitel nám k tomu řekl ještě nějaké zajímavosti. Pak jsme se vydali sami hledat zkameněliny. Moc jsme nedoufali, že něco najdeme, ale po hodině a půl hledání jsme přeci jen měli úspěch. Všechny zkameněliny které jsme našli, jsme si donesli do školy k bližšímu určení. Výlet se nám líbil, dozvěděli jsme se zase něco nového a těšíme se, až se na šachtu na jaře znovu podíváme.



Určování zkamenělin

Zkameněliny jsme našli v sedimentárních (usazených) horninách, nejčastěji v jílovitých břidlicích nebo pískovci. Donesené vzorky jsme ve škole očistili a roztřídili. K určení zkamenělin jsme použili knihy Geologická minulost České Republiky, Geologická minulost Země, Stratigrafická a historická geologie a Kapesní atlas zkamenělin.



Našli jsme 18 zkamenělin: 11 *Lepidodendronů*, z toho 8 otisků kůry (největší 26 x 14 cm), část kmínku a 2 olistěné větvičky (delší 20 x 18 cm). Dále 5 částí kmene přesličky *Calamites*, až 7 cm v průměru a otisk dlouhých, tenkých listů, pravděpodobně plavuně *Sigilaria* (22 x 15 cm). Také jeden otisk kapradiny o rozměru 8 x 8 cm.

Nejvíce jsme našli otisky kůry plavuně rodu *Lepidodendron* (1), to byly stromy o výšce až 30m, na kmenech měly jizvy po opadlých listech a otisk její olistěné větvíčky (2). Domníváme se, že jsme našli i jednu zkamenělinu koruny plavuně druhu *Sigillaria* (3), charakteristickou tím, že má až 1m dlouhé trávové listy. Dále jsme našli části kmenů přesliček *Calamites* (4), které vyrůstaly z vodorovně uložených tlustých podzemních stonků s drobnými kořínky. (V. Habětín, 1981) Dále jsme našli otisk kapradiny (5). Nejzajímavější je však nález Ichnofosílie (6), na které jsou vidět stopy po plazení červů. Tuto zkamenělinu nám pomohl určit pan Dr. Milan Libertín z Národního muzea v Praze - Najít živočišnou zkamenělinu je na Žaclěřsku celkem vzácnost.



Použitá literatura:

- Mišík, M., Chlupáč, I., Cícha, I. (1985): Stratigrafická a historická geologie, 1. vydání. Slovenské pedagogické nakladatel'stvo, Bratislava
- Dvořák, J., Růžička, B. (1972): Geologická minulost Země, 3. vydání. SNTL Praha
- Chlupáč, I., Brzobohatý, R., Kovanda, J., Stráník, Z. (2011): Geologická minulost České republiky, 2. vydání. Academia Praha
- Habětín, V.; Knobloch, E. (1981): Kapesní atlas zkamenělin, 1. vydání. SPN Praha